За педагогічні кадри

ОРГАН ПАРТБЮРО, ДИРЕКЦІЇ, КОМІТЕТУ ЛКСМУ І ПРОФОРГАНІЗАЦІЇ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ ім. О. М. ГОРЬКОГО

1 ЛЮТОГО 1957 року П'ЯТНИЦЯ

№ 4 (16)

Ціна 15 коп.

Юначе славний, люба юнко, до вас мої слова

До молоді мій чистий голос:
не відступайте ні на волос
од викривань ворожих справ.
Так Ленін нам заповідав!

Не піддавайтеся омані!
Гарячі будьте, полум'яні!
Хай ворогів разить розброд, —
за дружбу стійте, за народ!

Юначе славний, люба юнко!
Коли гадюка в'ється в'юнко,
щоб яд в людину упустить,
не треба ждати — треба бить!

Юначе славний, юнко люба!
Коли стоїть питання руба,
щоб захищати світ новий, —
удар готуй ти лобовий!

Бува, як недруг тлінним духом
тобі нашепче щось на вухо, —
одплюнь, працюй, будуй і рий...
Ми сокрушили світ старий!

Народи світу поскресали,
бо ми «Свобода!» написали
на прапорі, де міць твоя,
де образ Леніна сія!

Мутні потоки десь болбочуть?...
Ми знаєм: вороги нас хочуть
тримать на тихому вогні.
Ми не стеряємось — о, ні!

Те, що воскресло, ми не згубим.
Радянську землю палко любим!
І будемо її любить
і боронити кожну мить.

Від озвірілої навали
свободу в Жовтні звоювали,
щоб не було вже більш біди,
твої ж батьки, твої діди.

Її ти бережи, юначе!
На Заході кубло звіряче
розворушилося... Пильнуй!
Всі плани ворогів руйнуй!

Їх жир росте на капіталі.
Їх тягне ще кудись у далі.
А хто їх просить, де й коли?
Сліди криваві попливли

од їх непроханих візитів,
од їх фальшивих в пресі звітів,
що нібито й вони за мир.
Яка брехня! Еж звір — є звір.

Нема в них ЛЮДИНИ права.
За що злочинная орава
вбиває негрів? Не коривсь? —
що негром, бач, він уродивсь.

В передчуванні злих агоній
спішать вони до всіх колоній —
гвіздком, щоб їх собі прибить,
а люди? — можна і втопить.

Мистецтво мертве в них,
астральне, —
у нас же дійсністю реальне;
у них — далеке від людей,
в нас — повне людськості
ідей;

в них пахне бізнесом,
продажне;
в нас — до потреб людей
уважне.
У них антиморальність,
бруд, —
здоров'я в нас, геройство,
труд!

Чи слово, пісня, чи картина —
завжди в нас славиться людина,
радянська, наша — й та, що
скрізь
її гнітить ворожа слизь.

Що значить: труд, реальні дії?
Це і романтика і мрії,
революційності зоря:
в нас край новий, нові моря!..

Життя зросло багатогранне!
В нім людське ставлення
гуманне
до всіх, хто дійсно йде за мир,
росте і в глибину і в шир.

Тісніше станьмо, комуністи!
На нас хтось хоче знов насісти,
брехнею діє в боротьбі,
ті ж, що вагаються, — й собі...

Не бачать лісу, лиш дерева...
Тож Революція Жовтнева
нам шлях відкрила — й ми
йдемо.
Змінить? — нікому не дамо!

Юначе славний, юнко люба!
Коли стоїть питання руба,
щоб захищати світ новий, —
удар готуй ти лобовий!

Їх цюка вже сокира — згуба:
Ірландія, Алжір і Куба...
Свої ще безробітні теж —
росте обурення без меж!

Ревізія комусь вигідна?
Яка то думка жалка-бідна!
Нам шлях — один — його вітай:
тепер по Жовтню йде й Китай.

До молоді мій чистий голос:
не відступайте ні на волос
од викривань ворожих справ.
Так Ленін нам заповідав!

Не піддавайтеся омані!
Гарячі будьте, полум'яні!
Хай ворогів разить
розброд, —
за дружбу стійте, за народ!

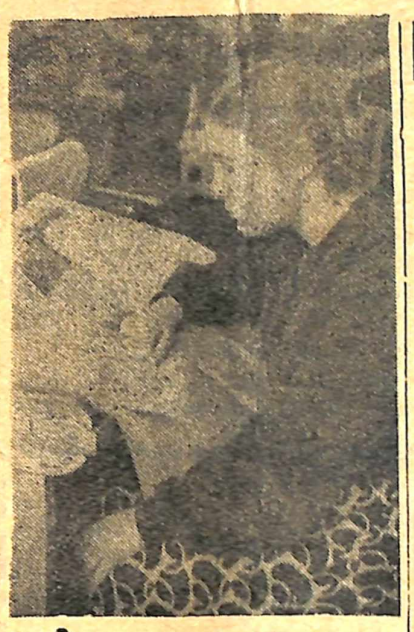

Студентка фізико-математичного факультету Г. Лініченко готується до заліку з історії КПРС.

Коротко

Кафедри суспільних наук нашого інституту випустили у світ новий том Наукових записок.

У збірнику вміщено 12 статей викладачів та аспірантів кафедр. Серед них стаття Л. П. Тендереса «Стан роботи партійних організацій по ліквідації неписьменності трудящих Радянської України на кінець 1929 року», В. Є. Лобурця «Заходи Комуністичної партії по підготовці кадрів робітничого класу промисловості на Україні в 1921—1925 рр.», М. С. Короля «До питання про методику визначення собівартості колгоспної продукції», В. В. Єрмака «К. Маркс і Ф. Енгельс про історичну необхідність союзу робітничого класу та селянства», О. П. Павелка «М. М. Коцюбинський як матеріаліст та атеїст» та ін.

* * *

У наш інститут прибуло 22 студенти Московського міського педагогічного інституту імені В. П. Потьомкіна на чолі з доцентом О. О. Коленкіним для ознайомлення з постановкою політехнічного навчання в Києві.

Комітет ЛКСМУ організував для московських друзів екскурсії по історичних місцях Києва, познайомив їх з умовами навчання в нашому інституті. Кафедра педагогіки підготувала і провела відповідні консультації для студентів і ознайомила їх з усім новим у запровадженні політехнічного навчання в школах Києва та у підготовці студентів до політехнізації шкільного навчання.

Назустріч виборам до місцевих Рад

Агітпункт активізує свою роботу

Агітпункт виборчої дільниці № 6 по виборах до Київської обласної, міської та Сталінської районної Рад депутатів трудящих розгорнув роботу. З 14-ої до 22-ої години тут чергують члени комісії та агітатори. Виборці можуть прочитати газети, журнали, оглянути фотомонтажі, що розповідають про величні завдання, накреслені XX з'їздом КПРС. На столах і книжкових вітринах до послуг виборців різноманітна література, яка роз'яснює положення про вибори, питання державного устрою СРСР та УРСР.

В агітпункті є радіо, телевізор. Кожного четверга з 19 до 21 години працює юридична консультація. Для виборців організовано консультації лікаря (по п'ятницях) та консультації з питань виховання і навчання дітей (по вівторках), а також перевірку тиражів державних позик (по понеділках).

25 січня на агітпункті відбувся вечір, на якому було прочитано лекцію про міжнародне становище та силами інституту дано цікавий концерт художньої самодіяльності.

В центрі нашої постійної уваги — робота з агітаторами.

Треба сказати, що агітколектив виборчої дільниці № 6 працює ще недостатньо. Семінари відвідують не всі агітатори. В окремих квартирах виборців агітатори бувають рідко; наприклад, по вулиці І. Франка, 28 кв. 10 (агітатори Пригара, Ковбасенко — 32 математична група). Старші агітатори слабо контролюють роботу своїх молодих товаришів, мало цікавляться обліком виконаної роботи.

Наше завдання на найближчий час — організувати зустріч виборців з депутатом Сталінської районної Ради депутатів трудящих, головою райвиконкому тов. Мельником П. Ф.

М. ТАРАБАН,
зав. агітпунктом виборчої дільниці № 6.

НАШ АГІТКОЛЕКТИВ

Понад сімдесят агітаторів фізико-математичного і педагогічного факультетів працюють на виборчій дільниці № 6, обслуговуючи десять будинків по вулиці І. Франка. Агітаторами працюють студенти III і IV курсів, аспіранти та викладачі інституту.

Більшість агітаторів по три-чотири рази відвідала виборців, уточнила списки їх по квартирах і подала відомості на агітпункти, провела бесіди з виборцями про радянську виборчу систему, братерську дружбу народів СРСР і інтернаціональну єдність робітників усього світу.

Найближче завдання нашого агітколективу — остаточно закінчити там, де це ще не зроблено, облік виборців і провести наступну бесіду на тему: «Ради депутатів трудящих — політична основа СРСР».

М. БЕРЕЖНИЙ.

Відкриття наукової сесії

30 січня розпочала свою роботу сесія кафедр нашого інституту присвячена підсумкам науково-дослідної роботи професорсько - викладацького складу інституту за 1956 рік. В роботі сесії приймає участь понад 200 наукових працівників, викладачів та аспірантів інституту.

В перший день на пленарному засіданні учасники сесії прослухали повідомлення директора інституту про стан науково-дослідної роботи в інституті за минулий рік і доповіді кандидата педагогічних наук доцента Г. З. Івашини «Шляхи зв'язку педагогічного вузу з школою» та професора Г. С. Костюка «Психологічні основи майстерності виховання».

31 січня почали роботу секції суспільних, педагогічних та філологічних наук.

Вірш високого політичного звучання

Вірш Павла Григоровича Тичини «Юначе славний, люба юнко, до вас мої слова» — це палке звернення поета-патріота до молоді, яке не може не хвилювати радянських юнаків і дівчат.

Поет великих політичних тем, поет-трибун, Павло Григорович Тичина говорить про міжнародні політичні події і піднімає питання, що так глибоко хвилюють радянських людей.

Кожний рядок вірша, як відточений стальний клинок, нещадно викриває безумства капіталістичного світу, нові криваві задуми ворогів, їх підступність, брехню, звірства і закликає радянську молодь до пильності, до «викривань ворожих справ», до готовності дати гідну відсіч ворогам.

Чуючи свою близьку агонію, вороги намагаються брехнею й підлістю ввести народи світу в оману, посіяти розлад і непорозуміння, щоб потім загарбати собі колонії, збільшити свої прибутки і задушити свободу.

Поет звертається до радянської молоді:

«Юначе славний, юнко люба!
Коли стоїть питання руба,
щоб захищати світ новий, —
удар готуй ти лобовий!»

Як могутнє політичне утвердження міцності радянської держави, глибокого патріотизму її народу, звучать слова полум'яного борця за щастя Батьківщини:

«Те, що воскресло, ми не згубим.
Радянську землю палко любим!
І будемо її любить
і боронити кожну мить.

Виразно у вірші проходить тема боротьби двох світів — соціалістичного і капіталістичного.

На одному полюсі — людяність, краса, багатогранне життя, розквіт, «здоров'я, геройство, труд», упевненість і бадьорість.

На другому — скажена лють імперіалістичної реакції, загнивання і розклад буржуазної культури, продажність мистецтва, «антиморальність, бруд».

Ця антитеза і глибоко схвильований, піднесений ораторський тон вірша надають творові особливо гострої політичної цілеспрямованості і актуальності.

Г. МЕЛЬНИЧЕНКО,
студентка III курсу мовно-літературного факультету.

Екзаменаційна сесія — звіт перед державою

Наслідки екзаменів на IV курсах мовно-літературного факультету

УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ

Політекономію — з 74 студентів склали: на «відмінно» — 24, на «добре» — 48, на «задовільно» — 2 (**Н. Шпакович і Л. Гржесяк**).

Історію української літературної мови — з 48 студентів склали: на «відмінно» — 20, на «добре» — 28.

Методику викладання української мови — з 52 студентів склали: на «відмінно» — 24, на «добре» — 28.

Російську мову — з 50 студентів склали: на «відмінно» — 22, на «добре» — 28.

Всього на курсі українського відділу з 224 оцінок:

«відмінно» — 90 (40,2 процента);
«добре» — 132 (58,9 процента);
«задовільно» — 2 (0,9 процента).

РОСІЙСЬКИЙ ВІДДІЛ

Політекономію — з 69 студентів склали: на «відмінно» — 26, на «добре» — 34, на «задовільно» — 9 (**П. Хаменушко, З. Примаченко, Л. Граховецька, Г. Кочергіна, Н. Потапенко, Т. Баглій, А. Кустовська, Г. Климчук, Г. Толокно**).

Методику викладання російської мови — з 47 студентів склали: на «відмінно» — 23, на «добре» — 22, на «задовільно» — 2 (**Л. Щербакова, Г. Толокно**).

Історію російської літературної мови — з 45 студентів склали: на «відмінно» — 26, на «добре» — 11, на «задовільно» — 3 (**Л. Граховецька, Є. Федченко, Г. Толокно**).

Українську мову — з 39 студентів склали: на «відмінно» — 14, на «добре» — 19, на «задовільно» — 6 (**Н. Калачник, П. Новоселецька, Л. Пархоменко, В. Петько, В. Трошина, Л. Щербакова**).

Всього на IV курсі російського відділу з 200 оцінок:

«відмінно» — 89 (44,5 процента);
«добре» — 91 (45,5 процента);
«задовільно» — 20 (10 процентів).

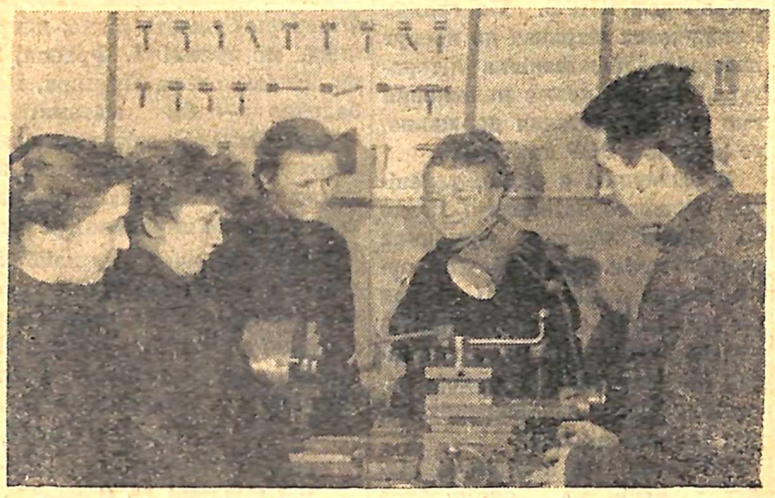

★

Майстер Р. Захарченко пояснює студентам III-го курсу фізико-математичного факультету принцип роботи токарно-гвинторізного верстата.

Фото М. Шуряка.

★

Фізико-математичний факультет під час зимової екзаменаційної сесії

Ось уже цілий семестр, як фізико-математичний факультет працює за новим навчальним планом. Зараз можна підвести деякі попередні підсумки цієї великої роботи.

Основною особливістю нового навчального плану є те, що він передбачає розгортання самостійної роботи студентів. Вперше в цьому семестрі студенти IV курсу мали день самостійної роботи, студенти інших курсів теж мали щотижня один-два дні з двома парами академічного навчання. На початку семестру всі викладачі факультету на лекціях дали студентам список основної і додаткової літератури з кожного предмета. У фізичному і математичному кабінетах, у кабінетах методики фізики та креслення майже з самого початку семестру були вивішені програми, списки літератури; основна література виставлена у вітринах. У лабораторіях і кабінетах виставлені та підібрані наочні приладдя, фізичні прилади, математичні моделі і т. ін. Правда, треба відмітити, що у нас далеко не все гаразд з наочними приладами з таких предметів, як технологія та опір матеріалів, ще мало в бібліотеці і кабінетах інституту літератури з цих предметів.

Перші наслідки екзаменів показують, що переважна більшість студентів сумлінно ставиться до своєї роботи, глибоко вникає у вивчення фахових предметів, старанно готується до вивчення питань марксистсько-ленінської теорії. Деяка частина студентів достроково склала екзамени з того чи іншого предмета і цим самим звільнила собі час для більш поглибленої роботи над іншими предметами. Треба відмітити, що деякі групи студентів, невірно зрозумівши положення про дострокове складання екзаменів, хотіли скласти достроково останній за розкладом екзамен, щоб збільшити собі число днів на зимові канікули. Окремі студенти невірно оцінили свої сили і одержали при достроковому складанні екзаменів задовільні оцінки (студент 44 групи фізиків т. Ємець). Не можна також вважати правильним рішення активу 32 та 33 груп математиків про дострокове складання екзамену з теорії чисел всією групою. Саме цією обставиною і пояснюється той факт, що не всі студенти зуміли добре підготуватися до цього екзамену, і десять чоловік з 51 одержали задовільні оцінки. Це О. Кобець, В. Петрухан, Н. Боровик, Г. Старик, Л. Кузько та інші.

Можна сказати, що залікова сесія на факультеті пройшла успішно. Але й тут були виявлені недоліки. Не можна не назвати прізвища студентів 34 групи фізиків **А. Золотарського** і **Т. Рак**, які до цього часу не склали залік з методики фізики, **С. Гамарник**, яка не склала залік з теоретичної механіки, студентки 31 групи математиків **І. Бевзи**, яка не склала залік з креслення, студентки 12 групи фізиків **Ж. Лихоліт**, яка не склала залік по фізкультурі. До цього часу не склали залік з історії КПРС студенти II-го курсу **В. Жук, О. Томко, А. Бурлов, З. Поліщук, В. Хропачевський, В. Похвалітова, С. Жабинський, М. Нечипоренко** і **В. Цапенко**. Хочеться цим товаришам ще раз нагадати слова М. І. Калініна, який в одному з своїх виступів перед учителями підкреслив, яке велике значення має для їх роботи глибоке знання марксистсько-ленінської теорії:

«Вивчення марксизму-ленінізму потрібно не заради самого вивчення, не для проформи. Ми вивчаємо марксизм-ленінізм не для того, щоб знати його формально, як раніше вивчали катехізис. Ми вивчаємо марксизм-ленінізм, як метод, як знаряддя, при допомозі якого ми правильно визначимо нашу політичну, громадську і особисту поведінку. Ми вважаємо, що це — саме могутнє знаряддя людини в її практичному житті».

На закінчення хочеться побажати нашим студентам глибоко продуманих, змістовних відповідей на екзаменах, успішного закінчення зимової екзаменаційної сесії.

Г. КОРДУН,
заступник декана фізико-математичного факультету.

Що нами зроблено

На мовно-літературному факультеті підготовка до зимової екзаменаційної сесії розпочалася давно. Питання підготовки до екзаменаційної сесії обговорювалось на засіданні кафедр, на відкритих партійних зборах факультету.

Вчасно проведено курсові збори, де студентів ознайомлено з новим 5-річним навчальним планом факультету та з навчальним планом на 1956—1957 учбовий рік.

На окремих курсових зборах обговорювалось питання самостійної роботи студентів, а також питання підготовки до екзаменаційної сесії. Проведена відповідна робота з агітаторами академічних груп. Кафедри факультету склали списки рекомендованої літератури з дисциплін, які винесені на екзаменаційну сесію. Програми і списки рекомендованої літератури є в кабінетах мовознавства і літератури. Складено графік консультацій.

Щоденно в кабінеті мовознавства працюють понад 100 студентів, в кабінеті літератури — понад 70.

Деканат і громадські організації факультету вживали всіх заходів для ліквідації академзаборгованості студентів. Проте і на сьогодні студенти II курсу російського відділу С. Кочубей, Г. Минько не склали заліку з сучасної російської мови, студент М. Селімов не ліквідував академзаборгованості з сучасної російської мови (залік) і старослов'янської мови (залік і екзамен); студентка Є. Гольденберг, яка переведена до нашого інституту з Кутаїського педінституту, ще не склала екзамену з старослов'янської мови і заліку з діалектології.

Деканат ще раз попередив студентів Г. Минько, С. Кочубей і Є. Гольденберг, що, коли вони не ліквідують академзаборгованості до кінця січня, буде поставлено питання про відчислення їх з інституту.

На IV курсі мовно-літературного факультету екзаменаційна сесія провадилась з 1-го по 23 січня. На екзамени з'явились всі студенти, крім З. Левченко і Л. Геращенко, які перебувають у лікарні.

Відповіді на екзаменах свідчать про те, що студенти добре знають програмний матеріал і набули практичних навичок, необхідних для роботи в школі. На екзаменах з методики викладання української і російської мов студенти ілюстрували теоретичні питання прикладами з свого власного досвіду роботи в школі.

А. ДЕРКАЧ,
заступник декана мовно-літературного факультету.

Слідами наших виступів

У газеті «За педагогічні кадри» № 11 за 21 грудня 1956 р. було надруковано статтю **«Усунути серйозні недоліки»**. В ній гостро критикувалася робота редколегії педагогічного факультету.

Як повідомили нашу редакцію, партбюро факультету разом з деканатом розглянуло питання про роботу редколегії і визнало критику правильною. Затверджено новий склад редколегії.

Під час екзаменаційної сесії випускатимуться блискавки, в яких буде висвітлюватися хід екзаменів на факультеті.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Зволікання важливої справи

Місцевком нашого інституту заздалегідь розпочинає підготовку до оздоровлення членів профспілки у 1957 році.

Вже повідомлено профоргів про те, які заходи треба провести в групах, щоб своєчасно забезпечити путівками всіх бажаючих відпочити. Ми сподівалися, що у найближчі дні профорги подадуть у МК списки бажаючих придбати путівки і всі необхідні дані для цього. Та, на жаль, більшість профоргів (А. П. Карлова — фізико-математичний факультет, Є. І. Коган — бухгалтерія і ін.) поставилися до справи безвідповідально: потрібних даних в МК до цього часу не одержали.

Товариші профорги повинні зрозуміти, нарешті, що успіх оздоровчої кампанії в значній мірі залежить від того, як і коли будуть зібрані та подані в МК інституту необхідні матеріали.

Н. СУРОВА,
член МК профспілки.

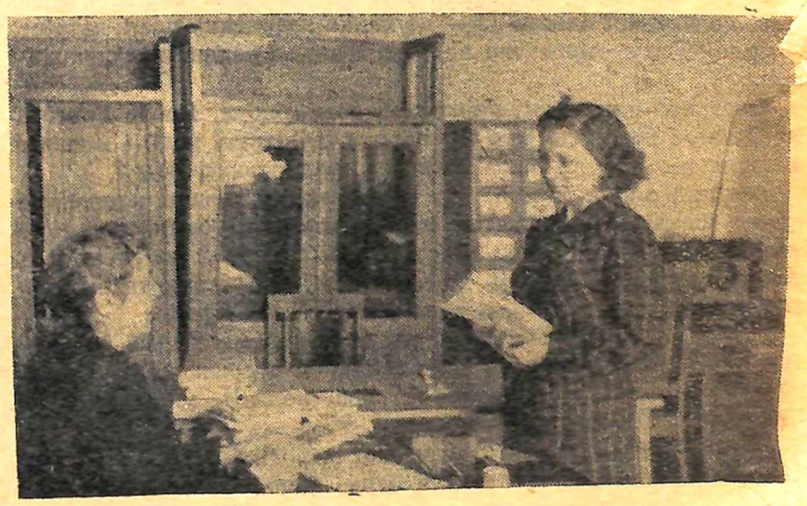

В період підготовки до екзаменів багато студентів користуються послугами кабінетів.

На фото: лаборантка кабінету мови Є. І. Чепур рекомендує літературу для підготовки до екзамену студентці Н. Муковоз.

Завідуючі кафедрами розповідають...

Редакція газети звернулась до керівників ряду кафедр інституту з проханням розповісти про наслідки науково-дослідної роботи кафедр у минулому році та поділитися творчими планами на 1957 р.

Нижче друкуємо інформації керівників кафедр: доцента Ф. Ф. Бугайка, доцента Д. Ф. Ніколенка і доцента Б. П. Страхова.

Кафедра методики мови й літератури на протязі ряду років працює над проблемою піднесення якості викладання мови та літератури в середній школі відповідно до тих вимог, які ставлять перед школою Партія і Уряд. Така спрямованість наукової роботи кафедри позитивно відбивається на змісті курсів, що їх читають члени кафедри: у курсах з'ясовуються принципові питання методики мови й літератури, аналізується досвід радянської школи в світлі завдань комуністичного виховання молоді.

Кафедра наполегливо працює над підвищенням наукової кваліфікації своїх членів: М. А. Руденко та М. В. Бардаш вже склали кандидатський мінімум і закінчують дисертації; Л. О. Біятенко подала кандидатську дисертацію до захисту; інші члени кафедри продовжують працювати над методичними проблемами.

Члени кафедри безпосередньо зв'язані з дванадцятьма міськими школами і чотирма сільськими. Крім того, кафедра підтримує дружній контакт з Київським міським і з деякими обласними інститутами удосконалення кваліфікації вчителів. З допомогою учительського активу, що згуртувався навколо кафедри, члени кафедри вивчають передовий педагогічний досвід.

План наукової роботи кафедри на 1956 рік включав питання гносеології, вивчення передової спадщини і узагальнення досвіду радянської школи.

У 1956 році кафедра видала XXI том «Наукових записок», де вміщена стаття Т. Ф. Бугайко про контакт у роботі вчителів української та російської літератур в школах УРСР, а також ряд методичних статей: М. К. Тищенка — «Структура й типи уроків з граматики української мови», — проблемна стаття, яка пропонує цікаву систему організації уроків; В. С. Савенко надрукувала статтю про позакласну роботу з літератури; Ф. Х. Гурвич — про освітньо-виховне значення творчості Н. Забіли; Л. О. Біятенко — про використання картин на уроках російської та української мов.

Члени кафедри виконали свої планові наукові роботи. Поза планом вони працювали над програмами для середніх шкіл і вузів. Міністерство вищої школи УРСР ухвалило й видало програму для університетів з методики викладання літератури, складену Ф. Ф. Бугайком разом з А. П. Коржуповою, доцентом Чернівецького університету.

Члени кафедри видали дві книги: М. К. Тищенко — «Викладання частин мови в 5 — 7 кл.», Т. Ф. Бугайко і Ф. Ф. Бугайко — «Примірні уроки з літературного читання у 5 кл.». М. А. Руденко, Т. Ф. Бугайко і М. В. Гардаш надрукували сім статей в українському та російському методичних журналах.

Кафедра працювала також над вивченням досвіду шкіл в країнах народної демократії. Для ознайомлення радянських учителів з досвідом зарубіжних шкіл надруковано статті Т. Ф. Бугайко: «Русская литература в общеобразовательной школе Болгарской Народной Республики», у журналі «Литература в школе та «Полоністика» — журнал для вчителів», надрукована в українському журналі «Література в школі». Всього друковані роботи членів кафедри за 1956 рік складають 45 друкованих аркушів.

Кафедра популяризує роботи своїх співробітників серед учителів, організовує обговорення робіт по школах. Дружня критика вчительства допомагає кафедрі усувати хиби, намітити дальші перспективи роботи.

* * *

У 1956 році члени кафедри російської мови виконали значну науково-дослідну роботу. Члени кафедри О. Г. Кириченко, В. Л. Рінберг, Б. П. Страхов продовжували працювати над докторськими дисертаціями; Н. Т. Проніна, Р. І. Сидоренко — над кандидатськими дисертаціями, інші члени кафедри — Н. В. Сурова, П. М. Кульчицька, К. І. Павлова — закінчували теоретичні дослідження.

Тематика всіх наукових робіт кафедри актуальна; успішне виконання їх сприятиме розв'язанню ще не вирішених питань теорії та історії мови. Шість наукових робіт, виконаних членами кафедри, увійшли в черговий випуск Наукових записок інституту.

Багато часу, праці і уваги приділили члени кафедри рецензуванню окремих розділів дисертацій аспірантів, статей тощо. Немало зроблено на кафедрі і за дорученням Міністерства вищої освіти і Міністерства освіти УРСР: рецензувалися рукописи підручників для педвузів, готувалися наукові праці до друку, члени кафедри працювали у постійних наукових і науково-методичних комісіях (О. Г. Кириченко, Н. В. Сурова та інші).

У цьому навчальному році дещо поліпшилися умови для наукової роботи — порівняно з минулими роками зменшилося загальне педагогічне навантаження викладачів.

Міцніє і розширюється зв'язок кафедри з школою і вчителями. При читанні теоретичних курсів і особливо при проведенні практичних занять викладачі постійно пам'ятають, що наші студенти — майбутні вчителі середньої школи. Особливу увагу приділяють викладачі тим питанням, які будуть мати велике значення для студентів у майбутній роботі.

Протягом року Н. В. Сурова, П. М. Кульчицька та інші читали доповіді вчителям шкіл Києво-Святошинського району, відвідали ряд уроків і подали вчителям конкретну методичну і теоретичну допомогу.

Надалі зв'язки членів кафедри з вчителями міста повинні міцніти: ми думаємо запрошувати вчителів на засідання кафедри для обговорення наукових і науково-педагогічних питань, залучати вчителів до наукової роботи. Такий контакт корисний не тільки для вчителів шкіл, але і для членів кафедри, бо робить їх роботу у вузі цілеспрямованою, більш відповідною вимогам саме **педагогічного** вузу!

* * *

У минулому році члени кафедри психології працювали над плановими науковими темами, з яких одна — докторська, дві — кандидатських дисертації і одна — монографія. Проф. Г. С. Костюк працював над проблемою розвитку поняття числа у дітей, доц. П. Р. Чамата — над проблемою розвитку самодіяльності у дітей, старший викладач кафедри Б. Н. Зальцман — над питанням: «Образ і слово у запам'ятанні учнями навчального матеріалу»; доцент Д. Ф. Ніколенко — над психологічним питанням вибору учнями професії. Асистент Л. М. Безотосна закінчила свою кандидатську дисертацію на тему: «Психологічні погляди Антоновича». П'ять тем (з шести запланованих) закінчено повністю.

Виконані теми мають безпосереднє відношення до навчально-виховної роботи з дітьми в школах.

Члени кафедри виступили також з рядом статей в журналах і газетах (Г. С. Костюк, П. Р. Чамата, Д. Ф. Ніколенко і Б. Н. Зальцман). Крім того, кафедра в 1956 р. опрацювала проекти програм з загальної, дитячої і педагогічної психологій.

Кафедра опрацювала план роботи на шосту п'ятирічку, в якому значну увагу приділено питанням політехнічного навчання. Успішне виконання поставлених завдань допоможе нашій школі здійснити політехнічне навчання дітей у школі та підготувати їх до практичної діяльності.

На фото: студент III курсу фізико-математичного факультету І. Староселець за виконанням залікового завдання — виготовленням конденсатора змінної ємкості. Цей прилад буде подаровано школі.

Справа, про яку не слід забувати

(Продовжуємо обговорення статті П. І. Хакала. Див. «За педагогічні кадри» № 2 (14) за 18 січня 1957 р.)

У цьому році наш інститут прийняв до аспірантури людей, які, крім відмінної теоретичної підготовки, мали певний стаж роботи по даній спеціальності. Захист дисертацій відбуватиметься тепер лише після опублікування певних розділів дисертаційних робіт для попереднього ознайомлення громадськості з їх науковою цінністю і т. ін. Усе це, без сумніву, дасть позитивні результати у підготовці не тільки наукових робітників, але й педагогів для вузів.

Якщо перше завдання — написання дисертації — раніше у аспіранта було основним, то на друге завдання — підготовку до викладання у вузі — мало зверталося уваги. І, звичайно, правильно відмітив тов. П. І. Хакало, що в цьому відношенні ще «не використані всі ті можливості, які інститут має в своєму розпорядженні».

Справді, досі педпрактиці аспірантів приділялась недостатня увага. Наприклад, рідко обговорювались лекції і практичні чи семінарські заняття аспірантів; крім наукових керівників, мало хто із членів кафедри цікавився прочитаною лекцією або проведеним практичним заняттям чи семінаром аспіранта. Молодим викладачам у цьому відношенні приділялось більше уваги, але, з другого боку, таких викладачів навантажували значною кількістю лекційних годин, давали їм по два, а то й по три серйозних громадських доручення, що, звичайно, не могло не вплинути на якість їх підготовки до лекцій і практичних занять.

Але, як мені здається, не можна погодитись із П. І. Хакалом в тому, що підготовка кадрів викладачів для вищої школи цілком випала з уваги роботи кафедр інституту. Тут я цілком приєднуюсь до зауважень аспіранта кафедри елементарної математики і методики математики М. Матюхи, у яких відмічено те, що робиться в цьому напрямі. До пропозицій М. Матюхи можна було б ще додати, щоб при атестації аспірантів кафедри враховувались і результати педпрактики.

Можливо, доцільно буде запровадити стенографування деяких лекцій і практичних занять з наступним їх рецензуванням та обговоренням. Здійснення всіх цих заходів, безперечно, підніме рівень підготовки викладачів через аспірантуру в наших вузах.

А. БУРЯЧОК,
ст. викладач кафедри української мови.

Готувати до практичної діяльності

Питання, порушені в статті «Справа, про яку не слід забувати», жваво обговорювалися нашими аспірантами. Справді, здобути певний досвід для практичної роботи у вищій школі — надзвичайно важливо.

За три місяці навчання в аспірантурі ми прослухали півтора десятка лекцій, відвідали дві відкритих лекції, відвідуємо засідання кафедри. Нам поки ще важко судити самим про те, як проводиться в інституті педагогічна практика аспірантів.

Але ми цікавилися цим питанням. З розповідей аспірантів другого і третього років навчання ясно, що аспіранти відірвані від студентів, від своїх майбутніх вихованців. Прикро, що досі педпрактика аспірантів проходить при «закритих дверях», лише з єдиним слухачем-критиком — науковим керівником. Іноді аспірант на педпрактиці залишається один на один з аудиторією. Хто ж тоді проаналізує лекцію, відмітить недоліки і цінне в лекції? Яка ж користь від такої педагогічної практики?

Треба, як нам здається, на практичні лекції запрошувати всіх аспірантів і викладачів кафедри. Жваве обговорення, гостра, але доброзичлива критика практичних лекцій, безперечно, допоможуть у подальшій самостійній роботі.

Велику користь для підготовки аспірантів можуть дати відкриті лекції членів кафедр: аспірантам треба відвідувати такі лекції обов'язково.

М. РЕВА, П. ОРЛИК,
аспіранти кафедри української літератури.

Декілька слів про аспірантуру

У постановці аспірантської освіти, безперечно, є ряд значних недоліків. Я беру на себе сміливість від імені всіх аспірантів висловити ряд пропозицій, реалізація яких внесла б помітне поліпшення у підготовку педагогічних кадрів.

1. Треба упорядкувати керівництво аспірантами. Зокрема, час вже припинити більш ніж дивну практику призначення керівником будь-якого «вільного» (від аспірантів) члена кафедри, незважаючи на те, що ця людина працює зовсім в іншій галузі, ніж аспірант. Проблемна співдружність керівника і аспіранта — ось про що мріють всі аспіранти.

2. Аспірант повинен прочитати не 2—3 лекції, а щонайменше один з розділів курсу; краще — розділ, який тісно пов'язується з дисертаційною темою аспіранта.

3. Для експериментальних досліджень аспірантів слід було б мати 2—3 спеціально для цього розрахованих базових школи, тоді б аспіранти не витрачали час на умовляння директорів дозволити провести експерименти.

4. Навряд чи можна обвинувачувати лише аспірантів у тому, що в Наукових записках роботи аспірантів майже не друкуються.

5. Нарешті, я хочу висловити свою палку надію на те, що більше ніколи не буде таких парадоксальних явищ: у аспіранта закінчується термін навчання, а кафедра ще не слухала жодного розділу з його роботи.

Ю. ІЛЬЇНИХ,
аспірант кафедри педагогіки.

Можливості використані не повністю

(З приводу кінофільму «Пропав без вісті»)

* * *

Джерелом натхнення багатьох поколінь буде світла пам'ять про славні діла сильних духом, чиї імена, як легенда, завоювали собі право на безсмертя. І тому вихід у світ фільму «Пропав без вісті» — явище відрадне, позитивне. Він стверджує гуманістичну ідею єднання народів в ім'я торжества миру і свободи; він воскрешає героїчні дні Великої Вітчизняної війни, являючи собою пам'ятник безіменним героям, що полягли в боях за свободу і незалежність нашої Батьківщини. Позитивним є й те, що фільм нагадує людству про загрозу бути ввергнутим в полум'я нової війни.

Тема фільму, звичайно, не викликає та й не може викликати будь-яких заперечень. Але не можна не сказати про деякі його художні недоліки.

В центрі фільму — образ радянського офіцера Олексія Северіна. На полі бою Северін зустрівся з чехом Мирославом. Смертельно поранений Мирослав віддає Северіну свої документи і пропонує проникнути в чехословацьке містечко, де живуть його мати й сестра. Але довго залишатися в місті Олексій не міг. Разом з Желою, сестрою Мирослава, він виїжджає в далеке село, сховане в глухих лісах. Тут вони вступають в інтернаціональний партизанський загін. Олексій стає одним з його керівників. В ці важкі дні зародилось і зміцніло кохання Желі і Олексія... Виконуючи бойове завдання, Олексій і Жела героїчно гинуть... Така, в основному, сюжетна канва фільму.

У фільмі «Пропав без вісті» радує вірогідність сценарного матеріалу, відсутність трюкових ситуацій, які дрібнять, лжеромантизують неймовірно важке партизанське життя. Але автор сценарію В. Закруткін розтяг подробицями першу половину фільму, а партизанські будні, боротьбу з окупантами, тобто основне, показав дуже скупо. В цих недоліках винен у великій мірі і постановник фільму І. Шмарук.

Наші фільми, як правило, відрізняються відмінним акторським ансамблем, глибиною трактовки, майстерністю виконавців. На жаль, про фільм «Пропав без вісті» цього сказати не можна.

Основний образ Олексія Северіна зіграний М. Кузнєцовим поверхово, він далекий від узагальнення, близький до штампів. Северін — Кузнєцов на диво безпристрасний. Правда, актору допомагають очі, безперечно, виразні, але «програти» весь фільм одними очима надзвичайно важко. Всі перипетії, які переживає Северін, вимагають від виконавця певного психологічного нюансування, конкретного психологічного малюнка. Можна припустити, що актор вирішив зіграти Северіна «як у житті», але експеримент не вдався. А чому — зрозуміло. Так, на сцені повинна бути правда, але правда художня, а не буденна. Це не значить, що ми штовхаємо актора на пафос, докоряємо його у стриманості. Ні, стриманість — якість необхідна, але дуже вже вона у Кузнєцова прозаїчна, вдавана.

Проте, не можна не визнати удачею актора сцену в фіналі — підрив складу з боєприпасами. Внутрішня сила, координація останніх ударів серця з швидкими і точними рухами рук, напружений спокій — ось те, чим переконує і хвилює М. Кузнєцов.

Якими почуттями і думками повинна жити людина, щоб свідомо йти на смерть в той час, коли на крилах радянських літаків летить довгождана перемога, коли зазеленілі каштани Києва хвилюють серце Олексія, коли в дзеркальній Сені відбиваються щасливі лиця французів — земляків Люсьєна, а Жела так яскраво бачить золоту Прагу, — дивуєшся, звідки приходить до людини така титанічна сила! Цікаво, талановито поставлена ця сцена режисером і акторами. І тим більш прикро, що творці фільму не знайшли у попередніх сценах таких переконливих барв.

Хвилююче зіграла роль Желі Б. Індріксон. С. Гіацінтова скромно і виразно грає чеську патріотку Марію Дроздову. Особливо вдалась акторці сцена допиту: зломлена фізично стара жінка вражає своєю моральною силою. Селянка Марфа (Н. Ужвій), ризикуючи життям, доглядає за хворим Северіним. Яким відчаєм і болем сповнені її очі, коли німці забирають Северіна у госпіталь. Ось приклад того, як маленька роль перетворюється акторкою в значний, хвилюючий образ. В хорошій реалістичній манері зіграний В. Добровольським командир партизанського загону Ян.

Режисурі фільму характерна деяка нерівність. Фільм починається сценою бою. Швидка зміна кадрів обіцяє стрімкий розвиток дії, потім дія переривається титрами. Прийом непоганий і навіть цікавий, але далі режисеру зраджує почуття темпу. Та ж нерівність властива і оператору (Н. Слуцький).

Музика до фільму, написана Г. Жуковським, драматична і дійова, але частіше вона є супутницею операторських «відступів». Кульмінаційна сцена — загибель Олексія, Желі і Люсьєна за своєю значимістю вимагає відповідної музичної характеристики, але в музиці Жуковського немає того трагедійного звучання, яке заглибило б сприймання глядачем величного подвигу і загибелі героїв. Ця сцена вимагає монументальності усіх її компонентів, у тому числі і в музиці, яка, на наш погляд, повинна завершитись гімном-реквієм — апофеозом перемоги більш урочистим, ніж траурним.

Отже, незважаючи на нерівність режисерської інтерпретації, невимогливість до творчого колективу, фільм «Пропав без вісті» заслуговує уваги.

Е. МИТНИЦЬКИЙ.

У змаганнях на першість інституту з шахів приймають участь 14 чоловік. Серед них 2 першорозрядники і 4 другорозрядники.

Фото М. Шуряка.

Наша стрілецька

Радянська молодь виявляє великий інтерес до стрілецького спорту. Оволодіваючи ним в організаціях ДТСААФ, юні патріоти тим самим сприяють зміцненню могутності радянської Батьківщини.

Як показав досвід Великої Вітчизняної війни, молодь, підготовлена в організаціях ДТСААФ, виявила себе стійкими, мужніми патріотами.

Наша молодь свято зберігає бойові традиції патріотів нашої Батьківщини і стоїть завжди напоготові до її захисту. Молоді громадяни нашої країни уперто й наполегливо оволодівають військовими і військово-технічними, авіаційними і військово-морськими знаннями. З цією метою Всесоюзне ордена Червоного Прапора добровільне товариство сприяння армії, авіації і флоту організувало оборонно-спортивні гуртки. Одним з найбільш поширених гуртків є стрілецький.

Завдяки добре поставленій роботі стрілецької секції (якою керує заслужений майстер спорту Г. І. Онисимов), наші студенти за місяць тренувань домоглися, можна сказати, хороших результатів.

На змаганнях, присвячених 39-й річниці Радянської Армії, а також Міжнародному жіночому дню 8 березня, два спортсмени виконали норми другого розряду і 10 — третього розряду.

Звання чемпіона інституту завоював студент фізико-математичного факультету І. Староселець. Йому належать два рекорди інституту.

Хороших успіхів домігся Л. Білий, виконавши норму II-го розряду (265 очок). Він же встановив рекорд інституту в положенні «з коліна» (94 очка з 100 можливих).

Спортивна стрільба з положення «лежачи» принесла III розряд 10 студентам.

Перше місце і звання рекордсмена інституту з цього положення завоював студент фізико-математичного факультету І. Романовський (96 очок з 100 можливих).

Серед дівчат виконали норму третього розряду дві: Я. Дубенко (91), З. Кисіль (90).

Переможцям змагання і рекордсменам інституту будуть видані дипломи і спеціальні призи комітету ДТСААФ.

Сподіваємось, що в наступних змаганнях, які будуть проводитись у березні, наша команда доб'ється ще кращих успіхів.

Треба, щоб цим цікавим і корисним видом спорту займалось більше дівчат.

Побажаємо нашим стрільцям завоювати перше місце у наступній спартакіаді вузів м. Києва.

Г. НОВИЦЬКА.

Нові книжки в нашій бібліотеці

Андреев А. А. — О Владимире Ильиче Ленине. М., Госполитиздат, 1956.

Спогади А. А. Андрєєва — видатного діяча Комуністичної партії і Радянської держави — відносяться до періоду 1917 — 1922 рр.

Автор розповідає про приїзд В. І. Леніна в Петроград у квітні 1917 р., про його виступи на Квітневій конференції більшовиків, на II з'їзді Рад, на IX з'їзді партії, на II конгресі Комінтерну; про керівництво В. І. Леніна засіданнями ЦК партії і Ради Праці та Оборони.

Із сторінок спогадів, яскраво постає образ В. І. Леніна — вождя, засновника першої в світі Радянської держави. Автор підкреслює властиві В. І. Леніну надзвичайну скромність, простоту, чуйність.

Мартич Ю. — Київська повість. Роман. «Радянський письменник», 1956.

У романі розповідається про життя київських робітників та інтелігенції в наші дні.

«Київська повість» — розповідь про шлях молодої киянки, яка вчилась і працювала на будівництві, а коли закінчила консерваторію — вступила в столичний оперний театр.

Черви А. — Мои семь сыновей. Перевод с итальянского. М., «Молодая гвардия», 1956.

У грудні 1953 р. італійськими фашистами були розстріляні семеро братів Черві — комуністи-партизани, які на протязі багатьох років мужньо боролися проти диктатури Муссоліні.

В цій книзі Альчіде Черві, селянин-комуніст, просто і задушевно розповідає про своїх синів-героїв, про те, як він зумів виховати їх безстрашними борцями за свободу, виховати в них любов до праці і відданість батьківщині.

Горелик И. Г. — Точная позиция. М., «Молодая гвардия», 1956.

Це — оповідання та нариси про життя і діла радянської технічної інтелігенції.

Автор правдиво зображує ентузіастів нового, які ведуть боротьбу проти бюрократів і перестрахувальників.

ВПЕРШЕ НА ЛИЖАХ

Фотоетюд **М. Шуряка.**

В дирекції

Наказом дирекції інституту за порушення дисципліни студентки III курсу С. Єгорова (мовно-літературний факультет) та В. Шамрай (педагогічний факультет) позбавлені стипендії.

ПОРАДИ ЛІКАРЯ

Бережіть зуби

Часто причиною різних шлункових захворювань є нездорові зуби.

Захворювання зуба починається з появи на ньому невеликого отвору, який іноді турбує під час їди. Якщо відразу звернутися до лікаря, зуб можна швидко вилікувати. Інакше внаслідок дальшого руйнування на ньому утворюється глибокий отвір, куди попадають мікроби.

Догляд за зубами, своєчасне звертання до лікаря при їх захворюванні — запорука загального зміцнення організму.

Щоденно перед сном потрібно чистити зуби і полоскати рот. Люди із слабими деснами не повинні користуватися надто твердими зубними щітками. При чищенні зубів для кращого притоку крові слід робити рух зубною щіткою зверху вниз і знизу вверх. Після вживання зубну щітку слід сполоснути кип'яченою водою і поставити в стакан щетиною вниз.

Щоб вилучити залишки їжі з проміжків між зубами, користуються зубочисткою, але неправильне її вживання може бути причиною захворювання десен. Краще користуватися дерев'яною зубочисткою. Перед вживанням гострий її кінець треба вмокнути в йод. Використану зубочистку викидають.

Необхідно звертатися до зубного лікаря один-два рази на рік, навіть коли зуби не болять.

Бережіть зуби, слідкуйте за їх станом. Захворювання зубів і ротової порожнини надзвичайно шкідливо відбиваються на загальному стані здоров'я людини.

М. БАРКАР,
зубний лікар.

Редактор В. ПЕРЕДЕРІЙ

БФ. 01147. Адреса редакції: м. Київ, бульвар Шевченка, 22/24, тел. 5-21-21, дод. 43. Друкарня КДПІ, Франка, 44. Зам. 44—1